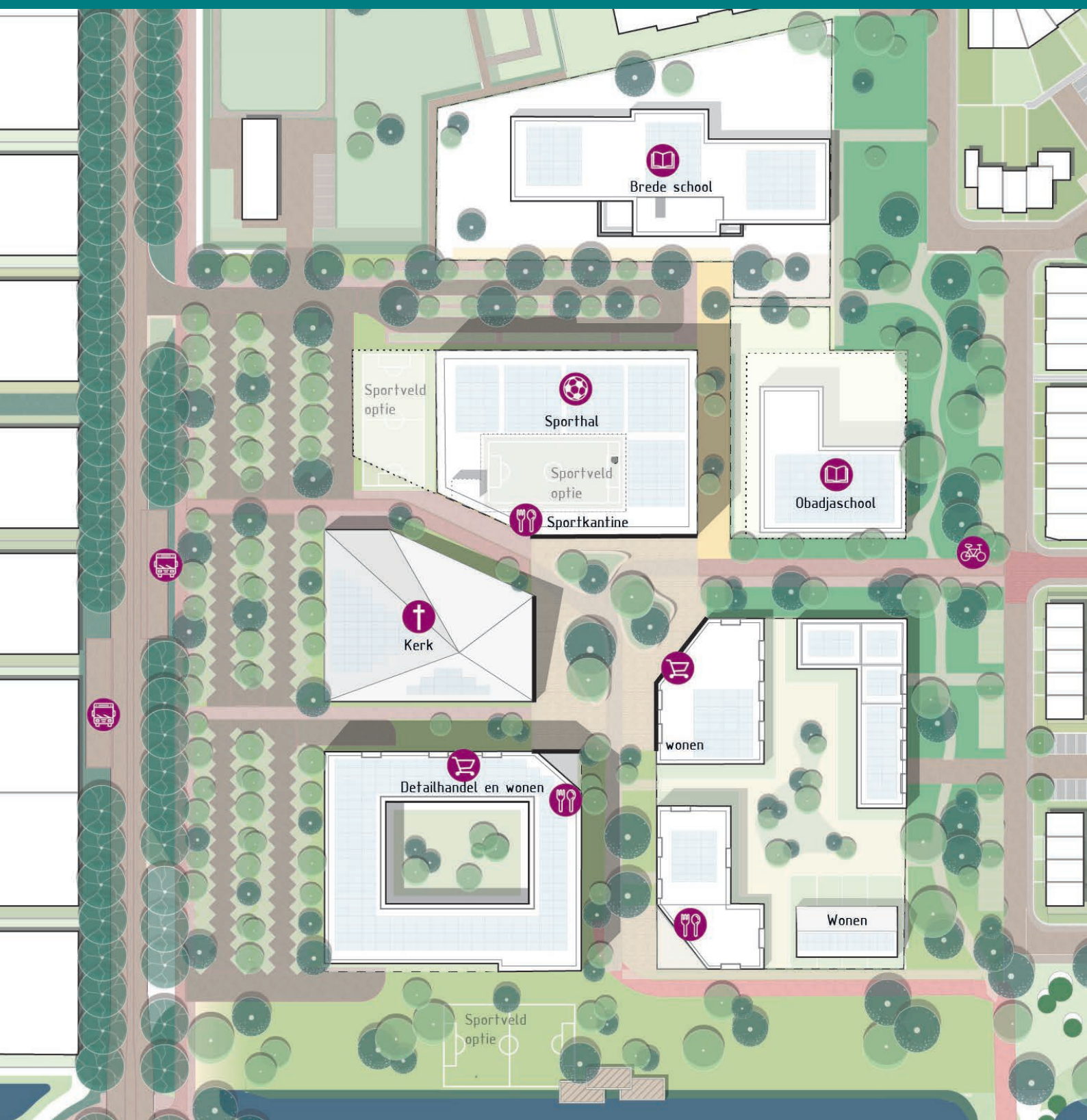

Stedenbouwkundig plan

Centrumgebied

Zeeheldenwijk Urk
Oktober 2024

Colofon

In opdracht van:
Gemeente Urk

Opgesteld door:

Bert Oostdijk
Liza van Alphen
Afsaneh Sadeghi
Inge Noten

- Stedenbouwkundige gemeente Urk
- Stedenbouwkundige Arcadis
- Landschapsontwerper Arcadis
- Stedenbouwkundig ontwerper Arcadis

Gecontroleerd door:

Hans Smolenaers

- Supervisor (stedenbouwkundige, architect en landschapsarchitect)

Vrijgegeven door:

Niek Reichart

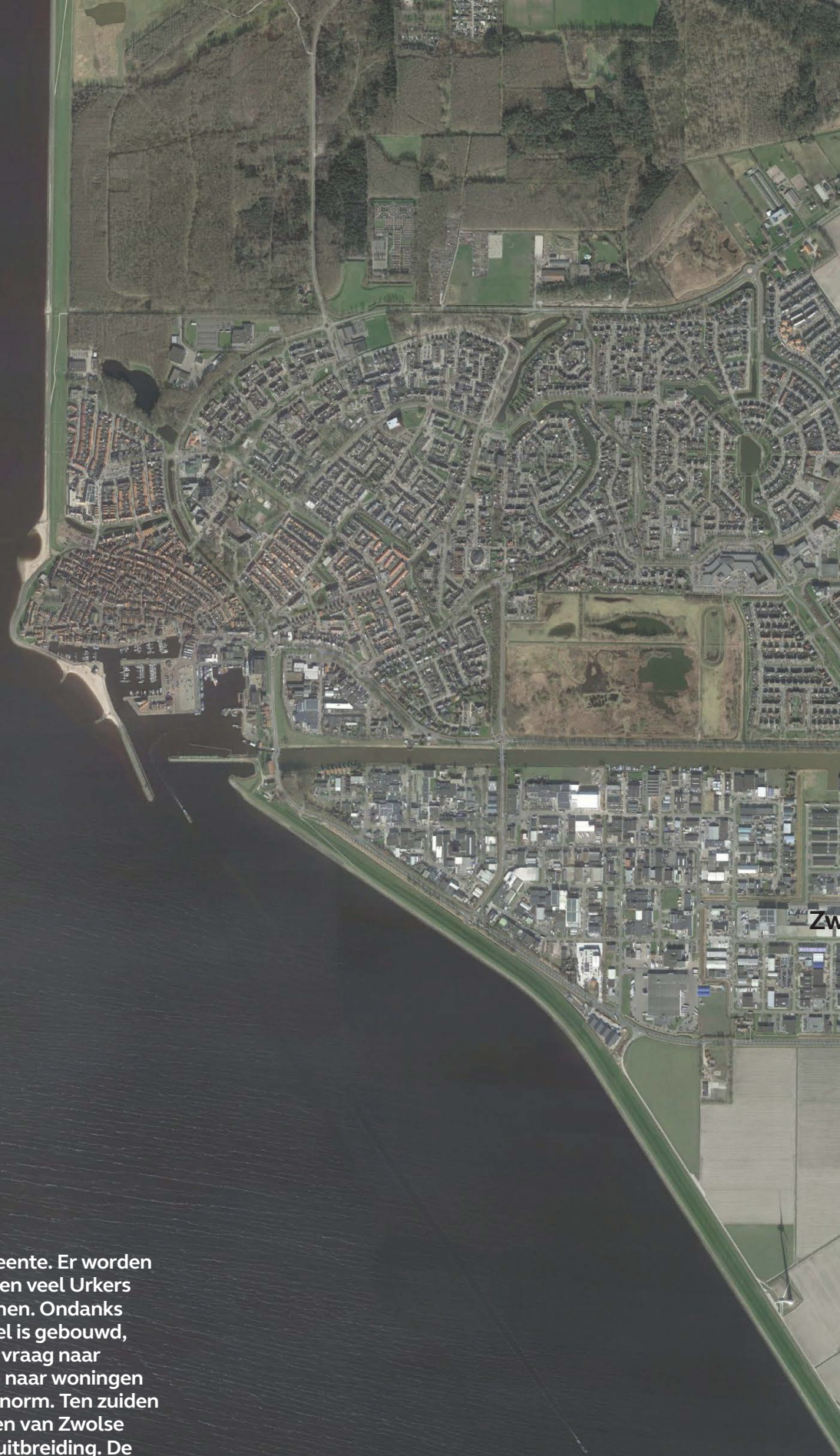
- Projectmanager Zeeheldenwijk gemeente Urk

Datum: oktober 2024

Status: concept, AS2

Inhoudsopgave

1. Inleiding, visies en principes	9
2. Ligging en context	10
3. Programma	14
4. Verkeer	17
5. Stedenbouwkundig plan	18
6. Bronnenlijst	43

De Zeeheldenwijk

Urk is een snel groeiende gemeente. Er worden relatief veel kinderen geboren en veel Urkers willen graag op Urk blijven wonen. Ondanks dat er in de afgelopen jaren veel is gebouwd, zoals in de Oranjewijk, blijft de vraag naar woningen. Vooral de behoefte naar woningen voor starters en senioren zijn enorm. Ten zuiden van de Urkervaart en ten oosten van Zwolse Hoek is ruimte voor een grote uitbreiding. De Zeeheldenwijk wordt de volgende woonwijk van Urk. Voor het eerst wordt voor woningbouw de sprong over de Urkervaart gemaakt.

valse hoek

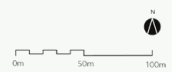
Zeeheldenwijk

- hoogte accenten
- levendige plint
- ontmoetingsplekken

1. Inleiding, visie en principes

1.1 Aanleiding en doel

Het centrumgebied wordt het middelpunt van de wijk. Dit is de plek waar verschillende functies, zoals scholen, winkels, horeca en appartementen samen komen. Met dit ontwerp worden de kaders van het deelgebied getoond.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 is de inleiding van het document waar ook de context en visie in wordt beschreven. In hoofdstuk 2 wordt het concept uitgelegd. In hoofdstuk 3 wordt het stedenbouwkundig plan behandeld en in hoofdstuk 4 de openbare ruimte.

1.3 Disclaimer

De impressies in dit document zijn geen exacte weergave van de toekomstige inrichting, enkel een sfeerimpressie van het gewenste beeld. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

1.4 Masterplan

Het centrumgebied is een deelgebied van het Masterplan Zeeheldenwijk. Het masterplan is in december 2023 vastgesteld door het college. In dit document is de volgende visie opgenomen: “Het centrum wordt het middelpunt van de wijk. De architectuur mag in dit gebied er uit springen qua vorm. De korrels zijn groot waardoor het gewenst is om de gebouwen op te delen in meerdere aaneengesloten volumes. Qua materialisatie wordt er gezocht naar aansluiting met het natuurlijke karakter aan de park- en waterzijde en een steniger beeld aan de pleinzijde.”

1.5 Principes

- Gebaseerd op principes uit het masterplan;
- Voorzieningencentrum voor een wijk die op afstand van Urk ligt;
- Levendig centrum door het concentreren van voorzieningen en woningen;
- Efficiënt ruimtegebruik in het centrum levert elders ruimte op;
- Eenvoudig bereikbaar voor auto en fiets, zonder overlast af te wentelen op de omgeving;
- Goede aansluiting op naastgelegen woonwijken en doorlopende groenstructuren;
- Aangename ontmoetingsplek die voelt als huiskamer voor de wijk;

2. Ligging en context

De ruimtelijke uitgangspunten van het Centrumgebied komen voort uit de ligging van het centrumgebied ten opzichte van de deelgebieden en structuren uit het masterplan.

Ligging ten opzichte van deelgebieden

Het Nieuwe Dorp

Aan de oostkant van het centrumgebied ligt de van Almondelaan, een woonstraat met rijwoningen. Als buffer tussen de kleinschalige rijwoningen van het Nieuwe Dorp en de grotere bouwvolumes van het centrumgebied wordt de van Almondelaan ingericht als een brede groene laan.

Het Woonzorgerv

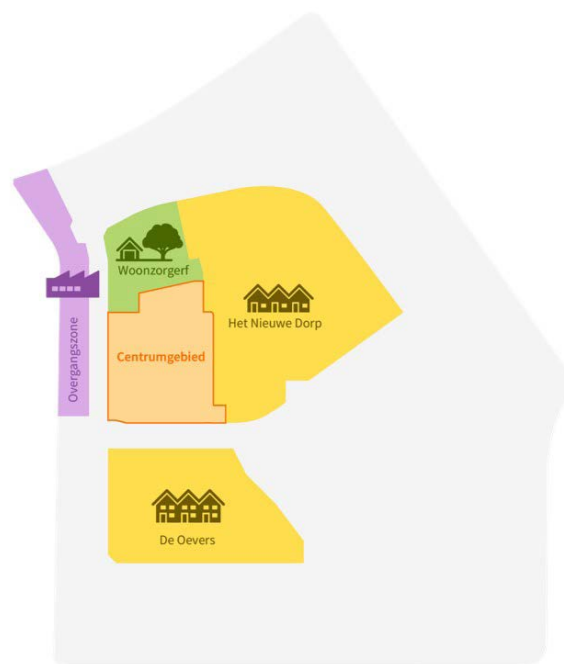
Ten noorden van het centrumgebied ligt het woonzorgerv, een gebied met twee woonzorginstellingen en een kinderboerderij gegroepeerd rondom een gezamenlijk autovrij erf. Het wordt een plek waar ouderen, kinderen en cliënten met een beperking elkaar ontmoeten in een gemoedelijk autovrij gebied met een balans tussen rust en stimulering. Het ligt voor de hand om het sociale programma van de Zeeheldenwijk, met onderwijs, sport en een DURF-projectruimte hierop aan te sluiten.

Overgangszone

De Overgangszone bevat ruimte voor perifere detailhandel (zoals een bouwmarkt of meubelzaak) en indoor-leisure (zoals een bowlingbaan). Dit maakt een verbinding van de Overgangszone met de winkels horeca van het centrumgebied programmatisch logisch. De drukke Michiel de Ruyterallee is echter een barrière richting de Overgangszone. Bovendien zijn de entrees van de overgangszone georiënteerd naar de Zuidermeertocht. In de praktijk zal de relatie tussen Overgangszone en Centrumgebied daarom beperkt zijn.

De Oevers

Ten zuiden van het Centrumgebied komt een relatief dicht bebouwde woonwijk, waarin de watergangen met groene oevers een belangrijke rol spelen. Hierbij past een brede oeverzone langs de Medway, met bebouwing die naar deze watergang georiënteerd is.

Afb. 2.0 - Ligging in de Zeeheldenwijk

Ligging ten opzichte van groen, water en zichtlijnen

De ringlanen

De bomenstructuur langs de Michiel de Ruyter- en Piet Heinalleeën is een kenmerkende groenstructuur door de hele Zeeheldenwijk. Beide alleeeën krijgen een eenvoudig profiel met aan beide zijden een regelmatige rij bomen, zodat de herkenbaarheid wordt gemaximaliseerd. Het Centrumgebied grenst aan de Michiel de Ruyterallee, het drukste en breedste deel van de ringlaan. Dit biedt de kans om het parkeerterrein voor het centrumgebied vorm te geven als onderdeel van deze bomenstructuur.

Medway en Medwaypark

De Medway is de centrale watergang van de Zeeheldenwijk, die watergang langs Abbert parallel aan de Urkervaart voortzet. Deze watergang kruist de Michiel de Ruyterallee en wordt (provisoirisch) vernoemd naar de rivier waar de Ruyter één van zijn bekendste overwinningen behaalde. Omdat het masterplan van de Zeeheldenwijk niet voorziet in een park op wijkniveau, worden de groene verbindingen extra belangrijk voor het zondagse ommetje of het uitlaten van de hond. Het profiel van de Medway wordt daarom robuust gedimensioneerd, met name ten zuiden van het water, zodat deze zone op te vatten is als een lineair 'Medwaypark'.

De oever krijgt een gevarieerde inrichting met plantvlakken, gazons, solitaire bomen en boomgroepen. Hiermee ontstaat een contrast tussen de lossere inrichting langs de Medway en de strakker aangelegde bomenstructuur van de alleeeën.

Waar de Medway het Centrumgebied raakt, ontstaat het drukste deel van het Medwaypark. Dit maakt een inrichting met actieve recreatie, bijvoorbeeld verblijfsplekken aan het water, horeca en buitensportvoorzieningen, juist op deze plek logisch.

Van Almondeplantsoen

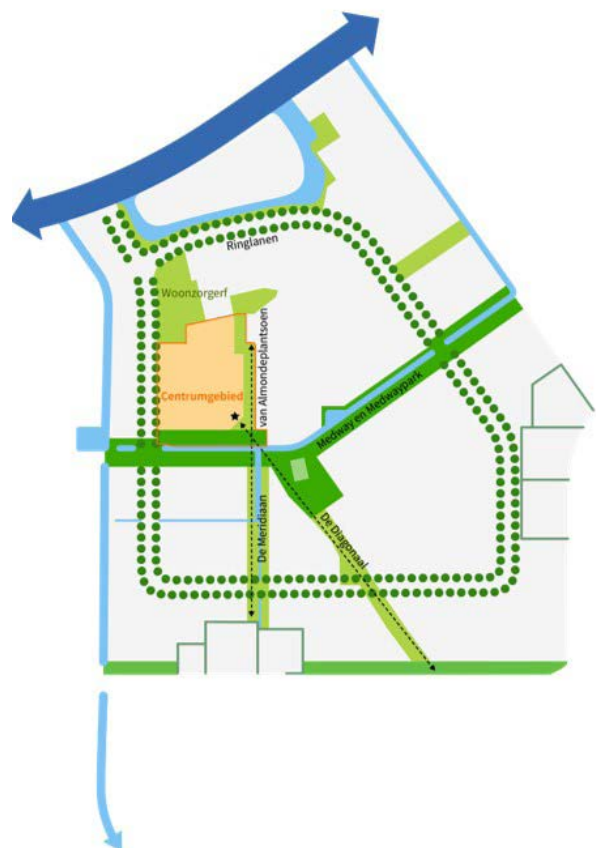
Langs de van Almondelaan komt een brede groenstrook, het van Almondeplantsoen. Dit plantsoen loopt van het Medwaypark naar de het veldje bij de Witte de Withlaan, aansluitend op het groene woonzorgterf. Het van Almondeplantsoen vormt een groene buffer tussen het Centrumgebied en de naastgelegen woonwijk.

De Meridiaan

De meridiaan is een watergang die in noord-zuidrichting midden door de Zeeheldenwijk komt. De meridiaan is bovendien het groene hart van de deelgebied de Oevers. De meridiaan ligt in het verlengde van het van Almondeplantsoen. Hierdoor ontstaat een zichtlijn over door deze groenstraat en de Meridiaan tot aan de erven langs de Domineesweg. De Meridiaan takt aan op de Medway ter hoogte van de bestaande duiker en bouwweg.

De Diagonaal

De diagonaal wordt de centrale groene verbinding van het zuidelijke deel van de Zeeheldenwijk. De diagonaal krijgt een ruimtelijke inrichting, zodat een kenmerkende zichtlijn van het Centrumgebied naar de Domineesweg ontstaat. Het bouwvolume op de zuidoostpunt van het Centrumgebied beëindigt deze zichtlijn.

Afb. 2.1 - Ligging tussen groenstructuren

Ligging ten opzichte van wegenstructuur

Michiel de Ruyterallee

De Michiel de Ruyterallee vormt de centrale verkeersroute van de Zeeheldenwijk. De komende jaren zal dit zelfs de enige route in en uit de wijk blijven. Via het Ensgat verbindt deze laan de twee belangrijkste uitvalswegen van Urk, de Urkerweg en de Domineesweg. Omdat dit hun enige verbinding is aan de oostkant van Urk, wordt de weg al vanaf de opening veel gebruikt. Autoverkeer naar het Centrumgebied wordt zo direct mogelijk aangesloten op de Michiel de Ruyterallee, zodat woon- en verblijfsgebieden relatief autoluw kunnen blijven.

Ook de buslijn naar het oude dorp en naar Lelystad maakt gebruik van deze weg. De bushalte aan de westrand van het centrumgebied maakt dit deelgebied bereikbaar met het openbaar vervoer.

Piet Heinallee

Samen met de Michiel de Ruyterallee vormt de Piet Heinallee de rondweg van de Zeeheldenwijk. In tegenstelling tot de Michiel de Ruyterallee wordt dit deel van de rondweg geen doorgaande route voor heel Urk. Wel verbindt de Piet Heinallee de verschillende buurten binnen de wijk. De weg wordt vormgegeven als een weg met aan weerszijden fietsstroken, en krijgt bij kruisingen verkeersremmende plateaus.

Buurtontsluitingen

De buurtontsluitingwegen vormen de verbinding tussen de buurt en de rondweg. De wegen zijn onderdeel van een buurt. Aan de buurtontsluitingen liggen woningen, opritten en inritten. Ook openbaar parkeren vindt men hoofdzakelijk langs deze straten. Buurtontsluitingen krijgen bij voorkeur een kronkelig tracé met verkeersremmende maatregelen om de snelheid van auto's binnen een buurt zo veel mogelijk te beperken.

De van Almondelaan ten oosten van het Centrumgebied is een buurtontsluitingsweg van het Nieuwe Dorp. Omdat het Centrumgebied echt een ander karakter heeft dan het Nieuwe Dorp, ligt het niet voor de hand om autoverkeer naar het Centrumgebied via de van Almondelaan te leiden. Gebruik van deze route door bezoekers van de centrumfuncties is in elk geval ongewenst, dit zal leiden tot zoekverkeer en parkeeroverlast.

Woonstraten

De woonstraten zijn bedoeld als een praktisch en aangenaam entreegebied voor grondgebonden woningen. De straten zijn kort, bochtig en veelal éénrichtingsverkeer. Parkeren aan de woonstraten is bedoeld voor bewoners van de straat, en wordt niet aangegeven voor bezoekers. Langs de randen van het Centrumgebied zijn geen woonstraten gepland. Omdat het centrum vooral voorzieningen en appartementen krijgt, is dit type straat ook binnenin het gebied waarschijnlijk niet passend.

Afb. 2.2 - Ligging aan wegenstructuren

Ligging ten opzichte van de fiets- en wandelstructuren

Michiel de Ruyterallee

Binnen het profiel van de Michiel de Ruyterallee komt aan de oostkant een vrijliggend fietspad met hiernaast een voetpad. Het fietspad is onderdeel van de doorgaande route van het Urkerhard naar Port of Urk, over de Michiel de Ruyterbrug. Langs deze route zullen fietsers van buiten de Zeeheldenwijk het centrum bereiken.

Vanwege het fiets- en voetpad langs de Michiel de Ruyterallee zijn fiets- of voetpaden aan de westkant van het Centrumgebied alleen nodig voor bestemmingsverkeer. Een logische route naar de bushaltes en de oversteekplaats van de Michiel de Ruyterallee is wel van belang.

Fietsstraat

De fietsstraat is een route tussen het Centrumgebied en de Akkers, via de van Heemskercklaan en een deel van de Kortenaerlaan. Een rode straatbaksteen onderscheidt de fietsstraat van de overige straten. Op deze route is de auto te gast. Waar de fietsstraat aansluit op de Piet Heinallee kunnen alleen fietsers de oversteek naar De Akkers maken.

Medway en Medwaypark

De belangrijkste oost-west fietsroute van de Zeeheldenwijk loopt langs de zuidoever van de Medway. Dit maakt oost-west fietsverbindingen binnen de grenzen van het Centrumgebied minder noodzakelijk.

De belangrijkste wandelroute langs de Medway ligt op de zuidoever. Omdat het actiefste deel van het Medwaypark in het Centrumgebied komt, wordt de oost-west looproute langs de oever van het Centrumgebied wel belangrijk.

De Diagonaal

De Diagonaal wordt niet alleen een groene structuur en een aantrekkelijke wandelroute. Het gebied krijgt ook een vrijliggend fietspad van het zuidelijk deel van de Zeeheldenwijk naar het Centrumgebied. Voor de eenheid binnen de Zeeheldenwijk is een vloeiende oplossing van de centrale knoop (de kruising van Medway, Meridiaan en Diagonaal) van groot belang.

De Meridiaan

Als het groene hart van de Oevers vraagt de Meridiaan om een wandelroute langs beide oevers. Via de centrale knoop voert deze route naar het Centrumgebied.

Van Almondeplantsoen

Aansluitend op de Diagonaal en de Meridiaan wordt het van Almondeplantsoen een belangrijke noord-zuid wandelroute. Richting het noorden takt deze route via het voetpad langs de Baron van Ghentlaan aan op de brug naar het Eiland. Fietsverkeer langs deze route kan gebruik maken van de rijbaan.

Het Woonzorgerf

Het is een rustig gebied voor wonen, zorg en recreatie. Een looproute over het terrein takt aan op een pad langs de rand van het erf, grenzend aan het deel van het centrumgebied waar brede school De Driemaster komt. Hierdoor ontstaat een hechte relatie tussen het woonzorgerf en het schoolplein van de Driemaster.

Afb. 2.3 - Ligging aan fiets- en wandelroutes

3. Programma

Onderwijs

In het Centrumgebied komen twee schoolgebouwen, één voor brede school de Driemaster en één voor de Obadjaschool voor speciaal basisonderwijs. Voor de beide schoolgebouwen is ruimte gereserveerd in het noordoostelijk deel van het gebied.

De Driemaster is een samenwerking tussen schoolvereniging Rehoboth (basisonderwijs), de Zonnebloemschool (speciaal basisonderwijs) en Stichting Peuterspeelzaal Urk (kinderdagverblijf). Voor het schoolgebouw is het ontwerp al gereed. Het wordt een multifunctioneel gebouw van twee verdiepingen, waarin ook wijkgerichte en culturele activiteiten georganiseerd kunnen worden. Van het terrein van 5500 m² wordt ongeveer 2100 m² bebouwd. De school krijgt een rustige gevel bekleed met verticale vurenhouten latten.

Op de begane grond komt centraal de aula met de entree, in de westelijke vleugel de Zonnebloem en de onderbouw, en in de oostelijke vleugel het kinderdagverblijf met de buitenschoolse opvang. Op de verdieping komen lokalen voor de midden- en bovenbouw. Het gebouw krijgt ongeveer 3850 m² BVO, waarvan rond de 750 m² voor KDV en BSO. Van de 33 lokalen zijn er 22 bedoeld voor de basisschool, 7 voor KDV en BSO, en 4 voor de Zonnebloem. Het schoolplein krijgt een deels waterdoorlatende inrichting die natuurlijk spelen mogelijk maakt, en wordt omringd door een haag.

De Obadjaschool krijgt een terrein van ruim 2000 m², waarvan ongeveer 900 m² bebouwd zal worden. Ook de Obadjaschool wordt twee verdiepingen. De school krijgt acht leslokalen, en een bruto vloeroppervlak van maximaal 1500 m². De entree komt aan de noordzijde, schuin tegenover de entree van de Driemaster. Het gevelbeeld en het inrichting van het schoolplein zal aansluiten bij de brede school.

Tussen de beide scholen in komt een gezamenlijke fietsenstalling. De inrichting hiervan sluit aan op de beide schoolpleinen, en is bereikbaar vanuit zowel oostelijke als westelijke richting. Voor leerlingen die gehaald of gebracht worden met de auto wordt een Kiss&Ride aangelegd die alleen bereikbaar is vanaf de Michiel de Ruyterallee.

Sport en Sociaal

Met de sporthal krijgt de Zeeheldenwijk een goede plek voor sport en beweging, die past bij de omvang van de wijk en de behoeften van Urk. Zowel voor binnensport in verenigingsverband, bewegingsonderwijs, als voor bewegingsactiviteiten vanuit het sociaal werk is extra ruimte nodig. Daarnaast krijgen ook de activiteiten van DURF, om jongeren op te laten groeien in een kansrijke omgeving, een plek in de sporthal.

Zowel de Driemaster als de Obadjaschool hebben ruimte nodig voor het bewegingsonderwijs. Mogelijk kan de sporthal hiernaast door de Maritieme Campus Urk gebruikt worden. Voor het bewegingsonderwijs zijn ten minste drie zaaldelen nodig. De KVLO gaat voor bewegingsonderwijs uit van minstens 22,3 bij 15,4 meter per zaaldeel. Voor het basisonderwijs is een vrije hoogte van minstens 5 meter nodig, terwijl het voortgezet onderwijs 7 meter nodig heeft.

Wat betreft binnensport is zaalvoetbal of 'futsal' populair. Er is behoefte aan twee extra zalen die hiervoor geschikt zijn. Voor futsal vereist de KNVB een speelveld met een lengte van 38 tot 42 meter en een breedte tussen de 18 en 25 meter, met daaromheen minstens twee meter uitloop. De zaal dient minstens 7 meter hoog te zijn. Voor overige sporten is een breedte van minstens 16 meter vereist.

De ruimtevraag van zaalvoetbal is groter dan die van het bewegingsonderwijs, en daarmee maatgevend. Door middel van akoestische scheidingswanden kan de ruimte verdeeld worden in hal- of zaaldelen, afhankelijk van de behoefte van onderwijs of sportverenigingen.

Naast de sportzaal zijn ondersteunende ruimtes nodig, waaronder kleedkamers, douches en bergruimtes. Ook komt er een kantine en activiteitenruimte die geschikt is voor de activiteiten van DURF. Op basis van deze uitgangspunten is een voorbeelduitwerking van de sporthal gemaakt. Hierin is gerekend met de volgende vloeroppervlakten:

• Sport:	≈ 1900 m ²
• Ondersteunend:	≈ 500 m ²
• Tribunes:	≈ 200 m ²
• DURF:	≈ 700 m ²
• Circulatie en constructie:	≈ 400 m ²
• Totaal:	≈ 3700 tot 3800 m²

Voor een passende plek in het centrumgebied is een open gevel naar het plein nodig, met op maaiveldhoogte functies zoals een entree, sportkantine, of activiteitenruimte.

Commercieel

Het commerciële programma van het Centrumgebied richt zich op de dagelijkse behoeften van de bewoners van de Zeeheldenwijk. Daarbij gaat het om een vers- of supermarkt, in combinatie met kleinere speciaalzaken en eetzaken. Het commerciële programma wordt onderverdeeld in winkels en horeca.

Het winkelprogramma dient in overeenstemming te zijn met het meest recente bestemmings- of omgevingsplanplan, en het detailhandelsbeleid dat momenteel vernieuwd wordt. Op basis van het huidige bestemmingsplan (inclusief de wijzigingsbevoegdheid die hierin is opgenomen) is 1750 m² BVO aan detailhandel mogelijk. Uit de vernieuwing van het detailhandelsbeleid en het distributieplanologisch onderzoek dat hierbij hoort kunnen mogelijk nieuwe inzichten naar voren komen.

Los van het planologisch kader, wordt het winkeloppervlak in het Centrumgebied ook beperkt door ruimtelijke afwegingen. De ruimte op de begane grond is beperkt, en een groot winkelaanbod heeft een verkeersaantrekkende werking. Op basis van deze afweging zou 2100 m² BVO winkeloppervlak, voldoende voor een middelgrote supermarkt plus de helft van dit oppervlak aan speciaalzaken, maximaal zijn.

Het huidige bestemmingsplan maakt twee vers- of supermarkten mogelijk. Het huidige bestemmingsplan definieert een versmarkt als een winkel van maximaal 812 m² BVO, terwijl een supermarkt tussen de 750 en 1375 m² BVO heeft. Binnen het beoogd winkeloppervlak voor het centrumgebied zijn meerdere supermarkten niet realistisch. Meerdere versmarkten zijn wel mogelijk. Met deze omvang is het Centrumgebied van de Zeeheldenwijk een buurtcentrum te noemen, een winkelconcentratie met vijf tot negen detailhandelszaken en maximaal één supermarkt.

Het winkelprogramma wordt opgenomen in de plint van een gebouw met meerdere functies, waaronder wonen. Om overlast door laden en lossen in deze omgeving beperkt te houden, krijgt een supermarkt een inpandig laadperron.

Het huidige bestemmingsplan staat maximaal 500 m² BVO aan horeca toe, in categorie 1 (logies) of 2 (voedselverstreking). Voedselverstreking past beter in het concept van een centrum voor dagelijkse behoeften dan logies. Stedenbouwkundig is het niet gewenst om het aantal van 500 m² BVO te overschrijden. Een typische horecazaak is tussen de 50 tot 300 m² BVO. Voor een divers aanbod aan voorzieningen is het gewenst de horecaruimte op te delen in ten minste drie eenheden. Elke horecagelegenheid krijgt de mogelijkheid een terras te maken. Een terras direct aan het pand heeft de voorkeur.

Wanneer de locatie hiervoor niet geschikt is, kan ook een eilandterras toegepast worden.

Wonen

Een levendig en gemoedelijk centrum vraagt om een inrichting waarbij de wensen van bewoners en bezoekers in balans zijn. Dit maakt het van belang dat het Centrumgebied naast voorzieningen ook een aanzienlijk deel woningen krijgt. Hierdoor zijn er dag en nacht mensen in het gebied aanwezig zijn, die zich betrokken voelen bij hun woonomgeving, en zo nodig sociale controle kunnen toepassen.

Het centrumgebied van de Zeeheldenwijk spreekt bewoners aan die behoefte heeft aan een moderne en praktische woonomgeving. Ze hebben graag alle dagelijkse voorzieningen voor de deur, maar hebben minder behoefte aan de drukte van het oude dorp. Werken in de tuin heeft voor hen geen prioriteit. Een collectieve buitenruimte waarin burens elkaar ontmoeten is voor hen een goed alternatief, dat bovendien bijdraagt aan de gemeenschapszin in deze nieuwe wijk.

De doelgroep bestaat vooral uit alleenstaanden, jonge stellen, of stellen waarvan de kinderen de deur uit zijn. Voor de aansluiting op de rest van de Zeeheldenwijk is het gewenst om ook een aantal woningen te realiseren dat geschikt is voor gezinnen. In het Centrumgebied komen tussen de 100 en 125 woningen. Het gaat om een mix van koopwoningen en woningen in de sociale huursector.

Wooncorporatie Patrimonium is beoogd als afnemer van de sociale huurwoningen. In het centrumgebied voorzien zij hoofdzakelijk meerkamer-appartementen, met kleiner deel studio's. Qua formaat ziet Patrimonium behoefte aan:

- appartementen van 60 m² BVO met één slaapkamer voor één- of tweepersoonshuishoudens
- appartementen van 75 m² BVO met twee slaapkamers voor gezinnen
- studio's van ongeveer 30 m² BVO voor studenten of alleenstaanden

Voor de studio's wordt mogelijk ingezet op studenten. Bijvoorbeeld studenten van de toekomstige Maritieme Campus op Port of Urk.

De koopwoningen worden hoofdzakelijk appartementen. Deze krijgen een variantie aan afmetingen, met een gemiddelde grootte rond de 80 m² BVO. Een kleiner deel van de woningen kan bestaan uit meerlaagse woningtypes met een eigen voordeur. Deze krijgen vloeroppervlak rond de 120 m² BVO.

De woningen krijgen inpandige bergruimte. Het grootste deel van de woningen wordt drempelvrij toegankelijk. Een deel van de woningen dient te voordoen aan de Woonkeur eisen voor wonen met zorg.

Kerkgebouw

Vanuit de geschiedenis en het huidige karakter van Urk ligt het voor de hand dat religie een plek krijgt in de nieuwe uitbreidingswijk. Omdat alle georganiseerde religieuze gemeenschappen op Urk van protestants-christelijke grondslag zijn, ligt alleen een kerkgebouw voor de hand. De kerk wordt niet alleen een plek voor samenkomst, maar ook een symbolisch hart van de wijk en een beeldbepalend gebouw. Het ligt daarom voor de hand dat de kerk een plek krijgt in het Centrumgebied.

Uit intern behoeftenonderzoek blijkt dat twee kerkgemeenten dringende behoefte hebben aan meer ruimte. Hiernaast hebben meerdere gemeenten belangstelling uitgesproken voor een plek in de Zeeheldenwijk, zonder al concrete bouwplannen te hebben. De meeste gemeenten hebben behoefte aan een kerkzaal voor de zondagse dienst. Alle gemeenten willen hiernaast kleinere zalen voor doordeweekse activiteiten. Dit kan in het kerkgebouw zelf, of in een multifunctioneel centrum gedeeld met andere groepen.

Voor de kerk is een grondvlak van 1750 m² voorzien. Deze oppervlakte is voldoende voor een kerkzaal en een zalencentrum. De kerkzaal heeft typisch een hoge verdiepingshoogte, waarin zo nodig een galerij, balkon of kraak geplaatst kan worden voor extra zitruimte. Het zalencentrum krijgt een standaard verdiepingshoogte, en kan in één of twee verdiepingen uitgevoerd worden. Op basis hiervan is een vloeroppervlak van maximaal 2500 m² BVO passend voor het kerkgebouw.

Bij een groot kerkgebouw hoort een grote parkeerbehoefte op de zondag. Kennisplatform CROW bepaalt de parkeerbehoefte van een kerk aan de hand van het aantal zitplaatsen van de kerkzaal. Het memo 'Behoeftenonderzoek kerken Urk' vergelijkt daarom twee varianten, een kerk met 700 en een kerk met 1200 zitplaatsen. Door parkeerruimte voor de kerk te combineren met die voor winkels en/of sportvoorzieningen, kan deze ruimte efficiënter benut worden. In het onderdeel parkeren wordt de parkeerbehoefte van de kerk uitgebreider besproken.

Gezondheidszorg

Een woonwijk met de omvang van de Zeeheldenwijk zal behoefte krijgen aan eerstelijns gezondheidszorg. De ladderonderbouwing maatschappelijke voorzieningen en zorgwoningen Schokkerhoek (2020) voorziet behoefte medische voorzieningen van ongeveer 1100 m² BVO, waarin ruimte is voor een huisartsen, fysiotherapeuten, apotheek, laboratorium en een 1,5e lijnsvoorziening. Hierin komen ongeveer tien medische professional te werken, plus ondersteunend personeel.

Het Centrumgebied is een geschikte plek voor eerstelijns gezondheidszorg, gezien de nabijheid van het woonzorgterf, de goede bereikbaarheid en de behoefte aan centrumfuncties die bezoekers aantrekken. Het is goed mogelijk om ruimte voor eerstelijns gezondheidszorg te integreren de plint van een multifunctioneel gebouw. Ook elders in de wijk is een kleinschalig gezondheidscentrum goed inpasbaar.

4. Verkeer

Parkeren

De parkeerbehoefte wordt vastgesteld op basis van het huidige parkeerbeleid van de gemeente Urk. Gelijktijdig met het opstellen van dit stedenbouwkundig plan loopt een actualisatie van het parkeerbeleid, 'Beleidsregels parkeren Urk 2024'. Dit stedenbouwkundig plan is afgestemd met deze beleidsregels. Ten tijde van het opstellen van dit plan is uitgegaan van de volgende normering:

categorie	functie	functie op basis van beleidsregels (2024)	rekeeneenheid	norm
onderwijs	basisonderwijs		per klaslokaal	1
	kinderdagverblijf		per 100 m ² bvo	1,4
sport	sporthal		per 100 m ² bvo	2,9
commercieel	supermarkt	fullservice supermarkt	per 100 m ² bvo	5,4
	buurtsuper/versmarkt	buurtsupermarkt <600 m ² bvo	per 100 m ² bvo	3,5
	overige winkelruimte	wijkcentrum (klein)	per 100 m ² bvo	3,7
	horeca	café/bar/cafetaria	per 100 m ² bvo	5
gezondheid	gezondheidscentrum	huisartsenpraktijk	per behandelkamer	3
religie	kerk	religiegebouw	per zitplaats	0,2
wonen	koop, meerlaags, eigen entree	rijenwoning	per woning	1,9
	sociale huur, meerlaags, eigen entree	sociale grondgebonden huurwoning	per woning	1,3
	appartement, koop >100 m ²		per woning	2
	appartement, koop >75-100 m ²		per woning	1,7
	appartement, koop <75 m ²		per woning	1,6
	appartement, huur >100 m ²		per woning	1,7
	appartement, huur >75-100 m ²		per woning	1,4
	appartement, huur <75 m ²		per woning	1,2
	studio		per kamer	0,8

De parkeernormen zijn afgestemd op het moment in de week dat de parkeervraag van een functie het hoogst is. Dit moment verschilt per functie: voor onderwijs op werkdagen overdag, voor woningen 's nachts, voor een kerk op zondag. Buiten dit moment ligt de parkeervraag lager. Om te bepalen hoe de parkeerbehoefte door de week fluctueert, wordt gerekend met aanwezigheidspercentages. Het drukste moment heeft een aanwezigheidspercentage van 100%, op andere momenten geeft dit getal het percentage ten opzichte van de piekvraag van de functie.

De aanwezigheidspercentages zijn te vinden in het huidige parkeerbeleid van de gemeente Urk. Ten tijde van het opstellen van dit plan is uitgegaan van de volgende percentages:

functie		werkdag					zaterdag		zondag	
		ochtend	middag	avond (regulier)	koopavond	nacht	ochtend/middag	avond	ochtend/middag	
basisonderwijs	dagonderwijs	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
kinderdagverblijf	dagonderwijs	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
sporthal	sportfuncties binnen	50%	50%	100%	100%	0%	100%	80%	0%	0%
supermarkt/versmarkt	supermarkt	30%	60%	40%	80%	0%	100%	40%	0%	0%
overige winkelruimte	detailhandel	30%	60%	10%	75%	0%	100%	40%	0%	0%
horeca	nvt	20%	20%	40%	40%	0%	100%	100%	0%	0%
gezondheidscentrum	sociaal medisch	100%	75%	10%	10%	0%	10%	10%	0%	0%
kerk	nvt	0%	0%	30%	30%	0%	0%	30%	100%	100%
woningen bewoners		50%	50%	90%	80%	100%	60%	80%	70%	70%
woningen bezoekers		10%	20%	80%	70%	0%	60%	100%	70%	70%

5. Stedenbouwkundig plan

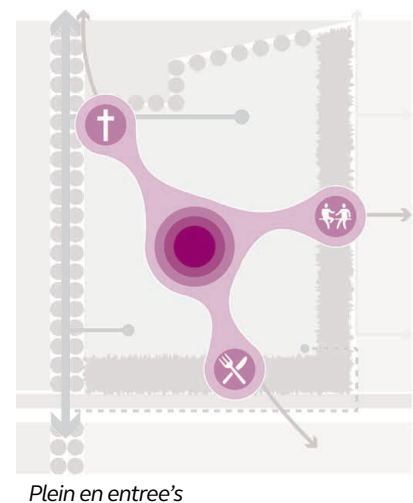
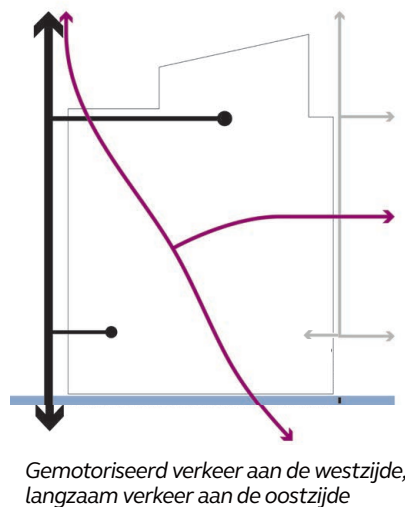
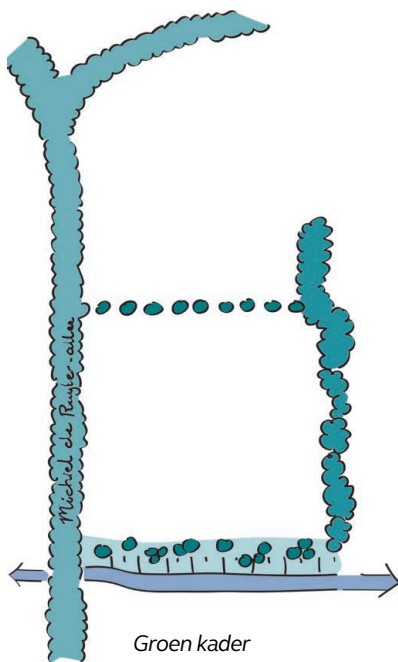
In het hart van het centrumgebied zal een levendig plein komen. Dit wordt dé centrale plek voor ontmoeting en ontspanning. Rondom dit plein bevinden zich verschillende entrees, die toegang bieden tot de belangrijke functies in het gebied zoals de sporthal, de kerk, winkels en woningen. Het plein wordt een groene oase, voorzien van bomen, planten, comfortabele zitplekken en een waterelement dat zorgt voor een ontspannen sfeer. In de uitwerking van het plein wordt aandacht besteed aan het nautische karakter van de Zeeheldenwijk.

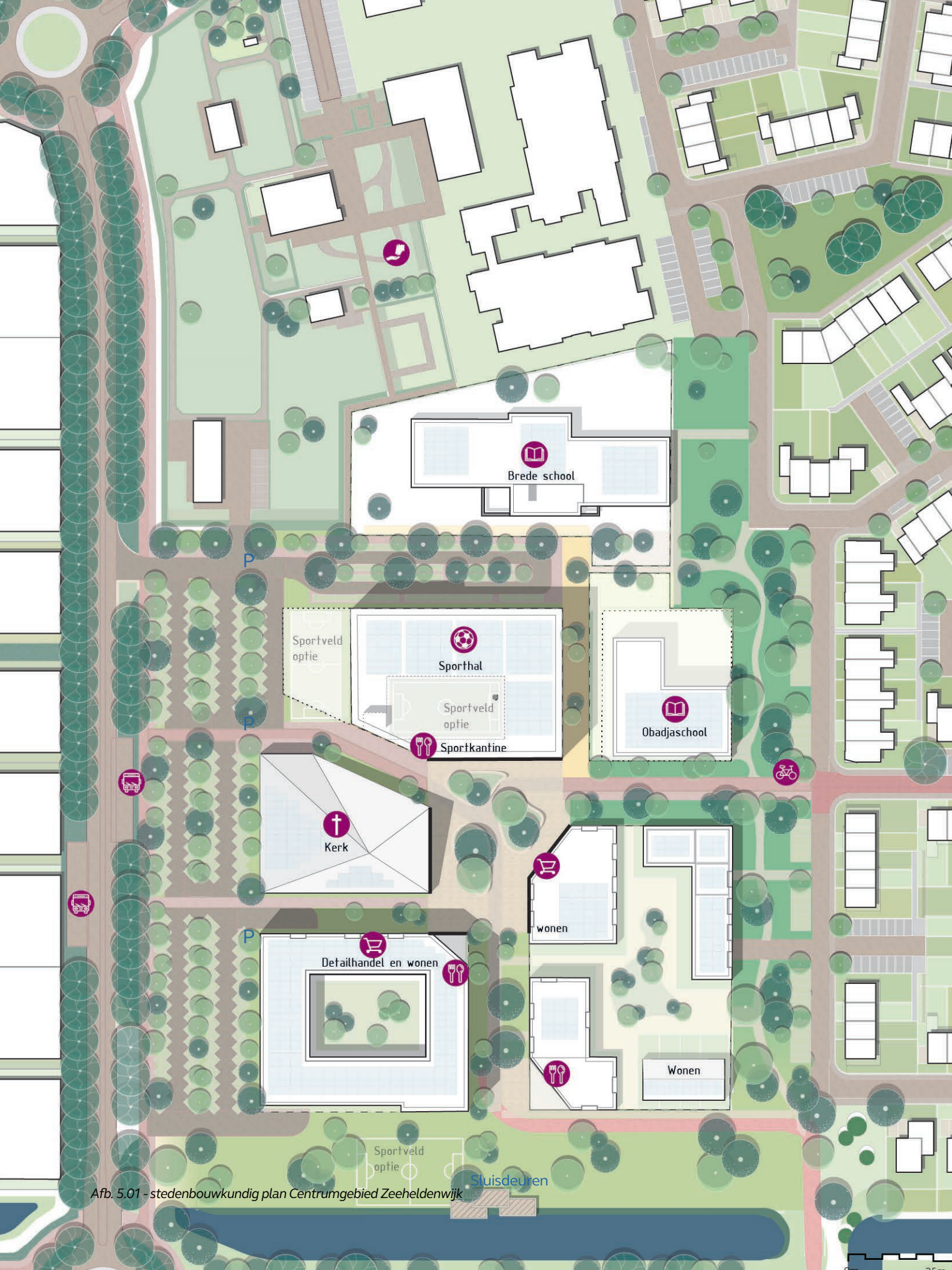
Aan de noordkant van het plangebied worden twee scholen en een sporthal gesitueerd. Aan de oostzijde, in het midden van het gebied, is ruimte voor een kerk met 1100 zitplaatsen. De kerk is zowel een markant herkenningspunt in het stedenbouwkundig plan als een plek van rust en bezinning.

Aan de zuidkant komen twee woongebouwen met op de begane grond ruimte voor detailhandel en horecagelegenheden. Het parkeren in deze woongebouwen wordt geïntegreerd: bewoners kunnen hun auto's inpandig kwijt en er is er ruimte voor bezoekersparkeren. Direct aansluitend op de Michiel de Ruijterallee is op maaiveld ook ruimte voor parkeren. Dit zorgt voor een goede bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

De oost- en westzijde van het centrumgebied worden ingericht als park. Aan de zuidzijde, aan de oever, zullen oude nautische sluisdeuren een plek krijgen al recreatief element en een knipoog naar de scheepvaart.

Dit stedenbouwkundig plan brengt wonen, werken, leren en ontspannen op een harmonieuze manier samen, met het ontmoetingsplein als kloppend hart. Het is een plek die uitnodigt tot ontmoeten, sporten en recreëren.

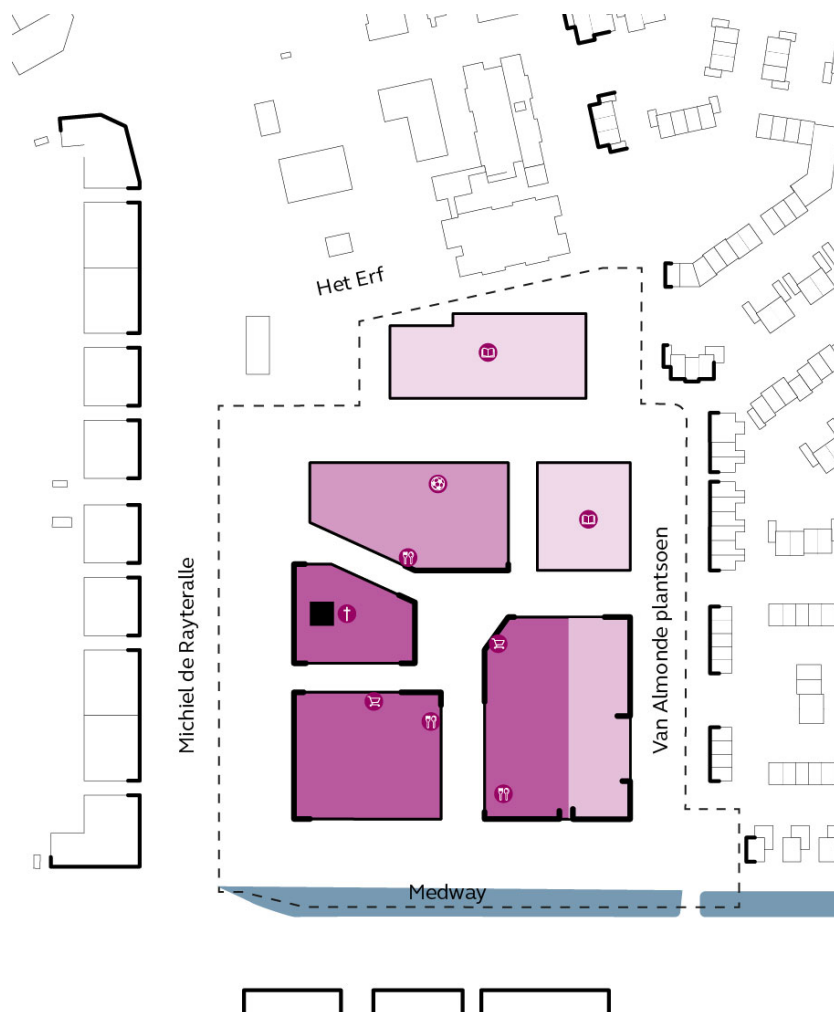

Afb. 5.01 - stedenbouwkundig plan Centrumgebied Zeeheldenwijk

0m 50m 100m

Thema uitwerkingen

Bouwmassa**Langs de Piet Heijnallee**

Het centrumgebied is het gezicht van de Zeeheldenwijk, dat Urkers veelal beleven op hun route langs de Piet Heijnallee. Omdat het centrum hier vooral in beweging beleefd wordt (in de auto of op de fiets) passen hier forse bouwvolumes. Dit krijgt de vorm van een stevig bouwblok op de hoek met de Medway en een kerkgebouw met toren. De korrel van de gebouwen in het centrumgebied is groter dan die van de bedrijven aan de westkant van de Michiel de Ruyterallee. Doordat de bebouwing van het centrumgebied mee afstand houdt tot de weg, ontstaat alsnog een evenwichtig beeld.

Medway
De Medway is de centrale as met water en groen door de Zeeheldenwijk. Het centrale deel, ter hoogte van het centrumgebied en deelgebied de Oevers, krijgt hierlangs de stevigste bebouwing. Het blok op de hoek met de Michiel de Ruijterallee is het meest stedelijk, terwijl de korrel richting de rijwoningen aan de van Almondelaan kleiner wordt.

Langs de Medway

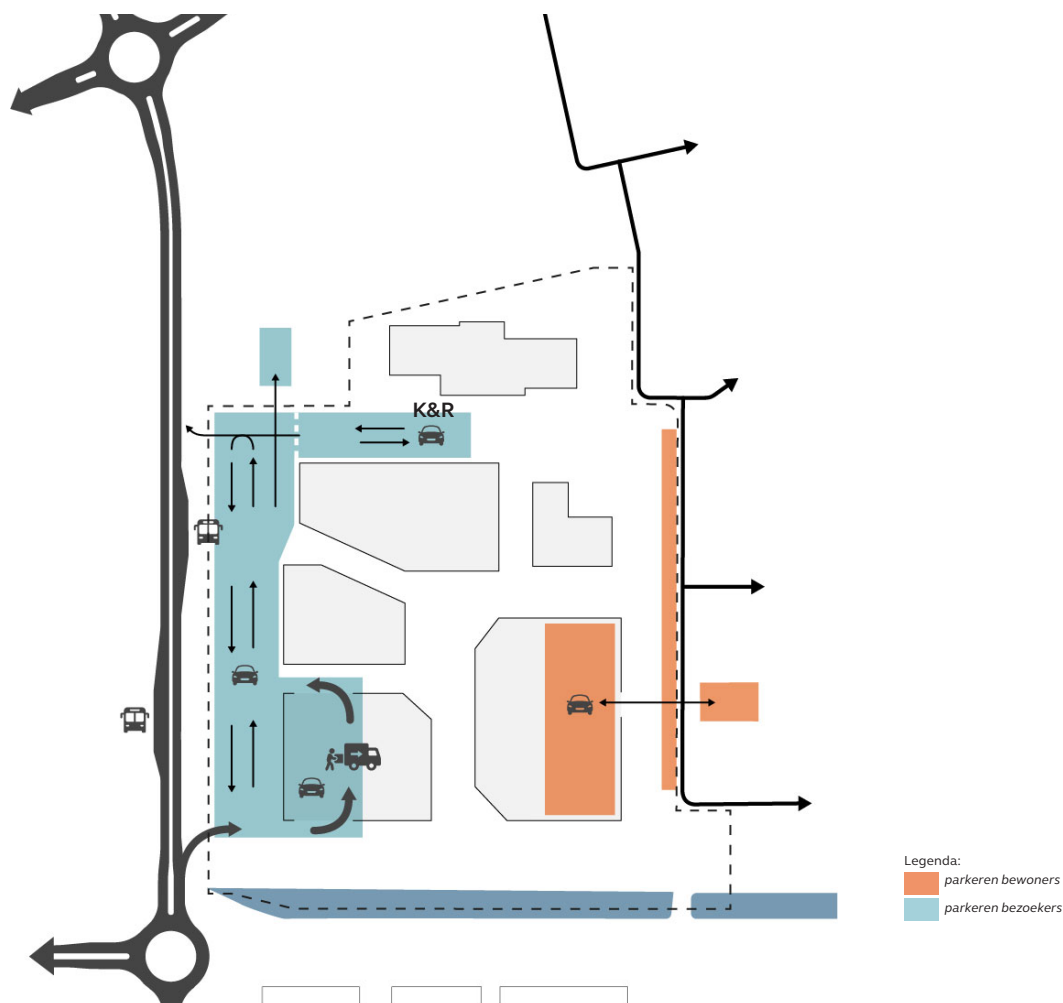
De Medway is de centrale as met water en groen door de Zeeheldenwijk. Het centrale deel, ter hoogte van het centrumgebied en deelgebied de Oevers, krijgt hierlangs de stevigste bebouwing. Het blok op de hoek met de Michiel de Ruijterallee is het meest stedelijk, terwijl de korrel richting de rijwoningen aan de van Almondelaan kleiner wordt.

Langs de Van Almondelaan

Het van Almondeplantsoen wordt de groene buffer tussen het centrumgebied en woonwijk het Nieuwe Dorp. Het centrumgebied krijgt hierlangs twee schoolgebouwen en een geëld blok met woningen richting de van Almondelaan. De schaal van de gebouwen in het centrumgebied is iets groter die van de rijwoningen hiertegenover. De groene buffer zorgt ervoor dat dit schaalverschil niet problematisch wordt.

Aan Het Erf

De kinderboerderij en woonzorggebouwen van Het Erf worden gekenmerkt door kleinschalige bebouwing op een ruim terrein. De onderwijsgebouwen van het centrumgebied, met name de Driemaster, sluiten zich hierbij aan met een duidelijk afgebakend schoolplein en geleding in de schoolgebouwen.

Gemotoriseerd verkeer

Autoverkeer

Het centrum voor de Zeeheldenwijk krijgt een aantal functies die verkeer aantrekken. De auto is een populair vervoermiddel op Urk en zal dat ook in de nabije toekomst blijven. Hierdoor krijgt het wijkcentrum te maken met een forse parkeervraag, met name van de sporthal, kerk, woningen en commerciële functies.

Het centrumgebied ligt aan de Michiel de Ruyterallee, de hoofdverkeersroute door de Zeeheldenwijk. Het bezoekersparkeren wordt direct gekoppeld aan de Michiel de Ruyterallee, zodat bezoekers van het centrum niet door het woongebied hoeven te rijden. Omdat de Michiel de Ruyterallee gescheiden rijbanen heeft, komen bezoekers aan vanaf de rotonde Abbert, en vertrekken via de rotonde Piet Heijnallee.

Openbaar vervoer

De bushalte van de zeeheldenwijk ligt aan de westkant van het centrumgebied, aan de Piet Heijnallee.

Parkeren bezoekers

Het centrumgebied krijgt één parkeervoorziening voor bezoekers. Het gemengde programma van het centrumgebied zorgt ervoor dat deze efficiënt gebruikt zal worden. Onderwijs en gezondheidszorg trekken vooral overdag auto's aan, woningen en winkels met name in de avonduren, en een kerk overwegend op zondag. Dubbelgebruik van de parkeervoorziening wordt zo gemaximaliseerd. Een deel van het parkeren komt buiten op maaiveldniveau. Hiernaast zal een deel

van het bezoekersparkeren gebouwd opgelost worden; bijvoorbeeld op of onder een parkeerdek, volledig of halfverdiept, of in een parkeergebouw. Hierbij is het belangrijk dat er een heldere route wordt aangegeven die bezoekers naar een beschikbare plek leidt, zodat de parkeervoorziening als één geheel werkt.

Voor de scholen aan de noordkant van het Centrumgebied wordt deel van de parkeervoorziening ingericht als kiss&ride. Deze lus met langspaarkeerplaatsen dient tijdens schooltijden voor het halen en brengen van leerlingen. Buiten schooltijden kan de kiss&ride gebruikt worden als parkeerruimte door de overige bezoekers van het centrumgebied. Ook komt aan de noordzijde van het centrum een inrit voor kinderboerderij de Stekplek. Naast deze inrit worden nog vier openbare parkeerplaatsen ten behoeve van de Stekplek gerealiseerd.

Parkeren woningen

Ook voor bewoners van het centrumgebied is parkeerruimte nodig. Bewoners van koopwoningen krijgen ten minste één toegewezen parkeerplaats in een collectieve parkeergarage. Omdat toegewezen parkeerplaatsen geen zoekverkeer door bezoekers van het centrum tot gevolg hebben, kunnen deze de naar keuze via Michiel de Ruyteralle of de van Almondelaan ontsloten worden. Voor bezoekers van het woonblok direct ten westen van de van Almondelaan wordt langs de laan maximaal 0,3 parkeerplaats per woning aangelegd, om het risico op zoekverkeer te beperken.

Langzaam verkeer

Voetganger

In het centrumgebied staat de voetganger centraal. Er zijn verschillende ruimtes die ingericht worden voor als verblijfsgebied voor de voetganger: het plein, de oever van de Medway, en het binnengebied van het zuidoost-blok. Ook zijn er doorlopende voetpaden rondom het gebied: door het van Almondeplantsoen, langs de Medway, langs de Michiel de Ruyterallee en voor de kinderboerderij en de Driemaster.

Fiets

Het centrumgebied ligt centraal in de zeeheldenwijk en is goed bereikbaar met de fiets. En er is een aantakking op het fietspad langs de Michiel de Ruyterallee, een fietsstraat naar het nieuwe Dorp en de Akkers, en een fietsverbinding over de Medway naar het zuidelijk deel van de wijk. Het plein krijgt een inrichting als shared space, waar de voetganger centraal staat en de fietser te gast is. Er komen fietsnietjes bij elk van de entrees van het centrumgebied, en een fietsenstalling tussen de beide schoolgebouwen. Doorgaand fietsverkeer krijgt een snelle route via de Michiel de Ruyterallee en de zuidkant van de Medway.

Groen

Piet Heijnallee

Aan westzijde van het centrumgebied zijn de dubbele bomenrijen een optische grens van het gebied. Het parkeren aan deze zijde wordt zorgvuldig in het groen ingepast.

Medway

Aan de zuidzijde van het gebied wordt het groen voornamelijk voor recreatie ingericht. Dit is echt een plek waar bewoners kunnen sporten en spelen.

Van Almondelaan

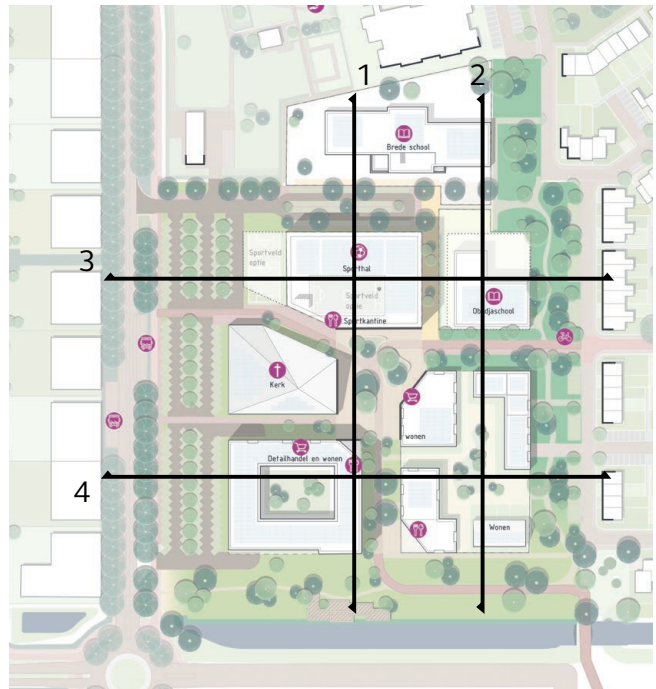
Het Van Almondeplantsoen wordt een dicht beplante groene buffer tussen het centrumgebied en woonwijk het Nieuwe dorp. Hier doorheen zal een prettig wandelpad door het groen worden aangelegd.

Het plein

Op het plein worden groene elementen met prettige zitranden geplaatst. Men kan hier elkaar ontmoeten.

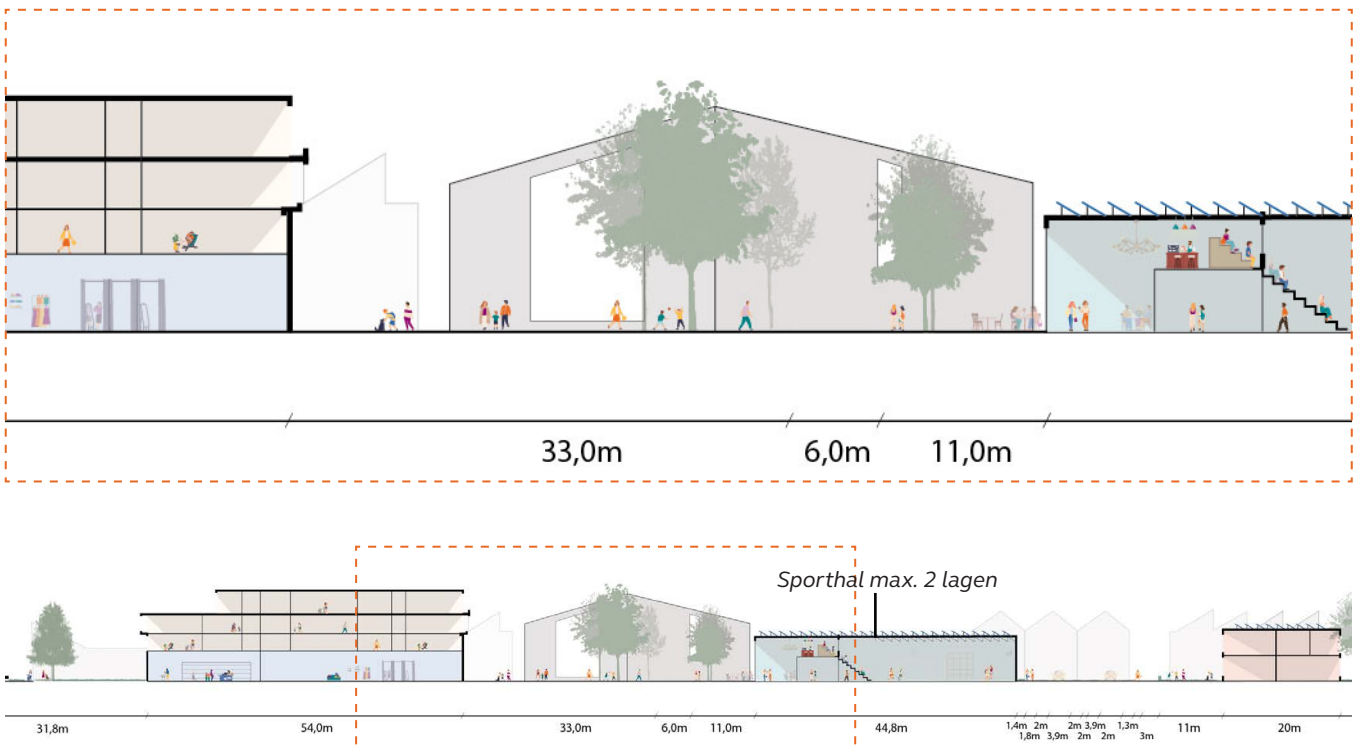
Profielen

De profielen van het centrumgebied met een aantal inzooms bij het plein.

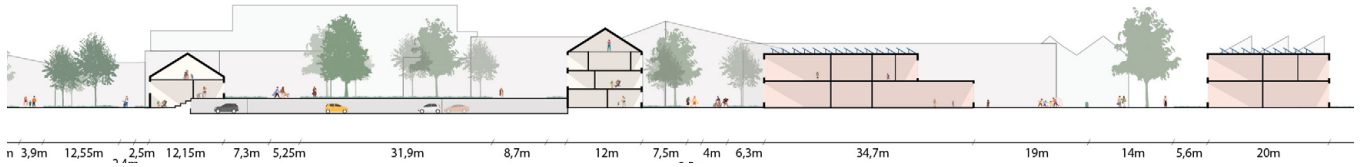
Afb. 5.02- locaties profielen

1

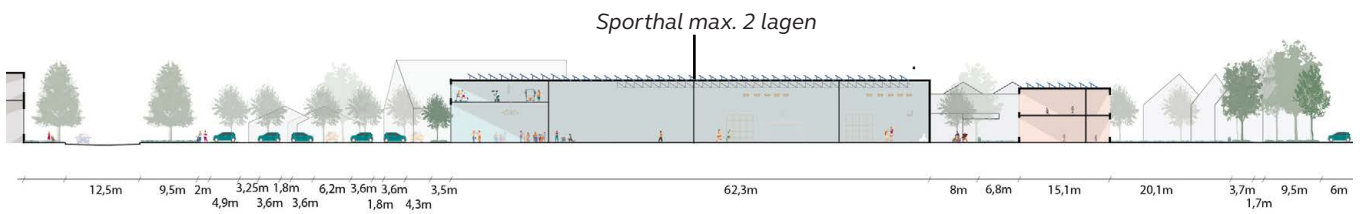
Afb. Doorsnede 1

2

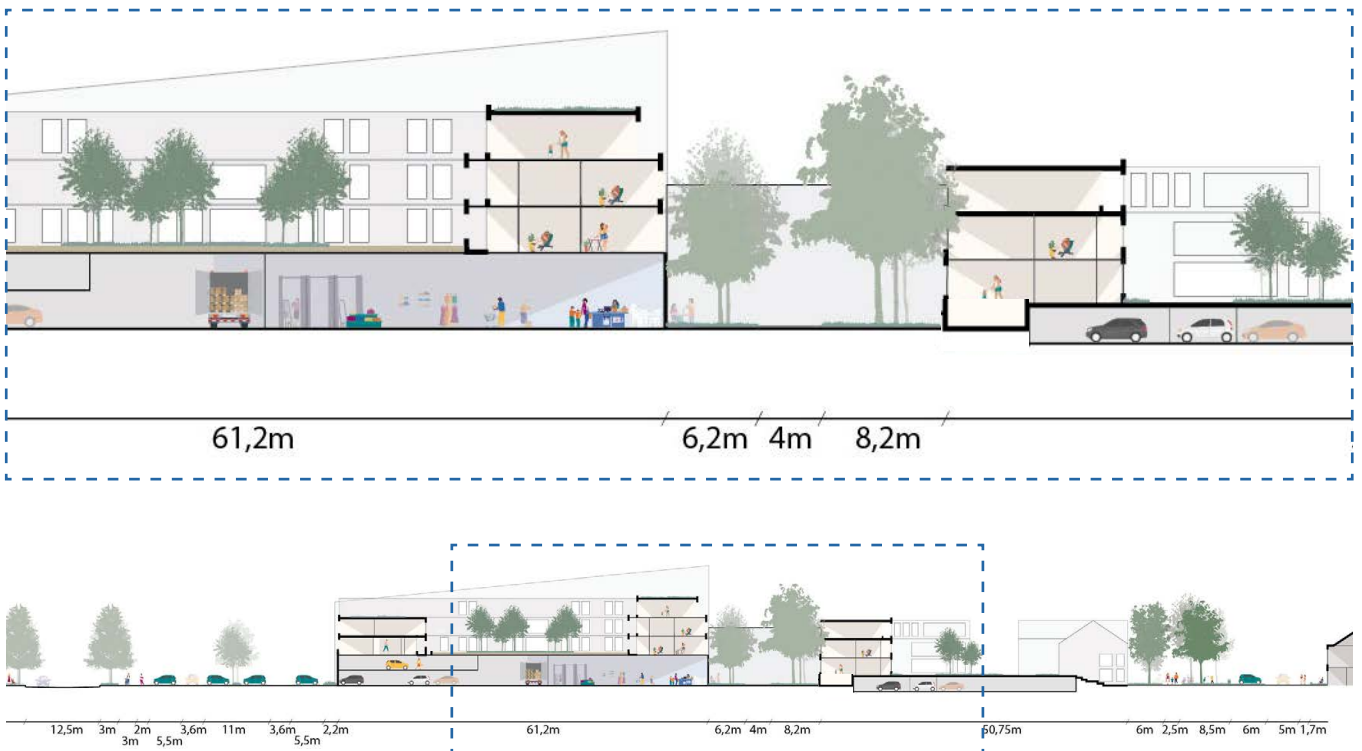
Afb. Doorsnede 2

3

Afb. Doorsnede 3

4

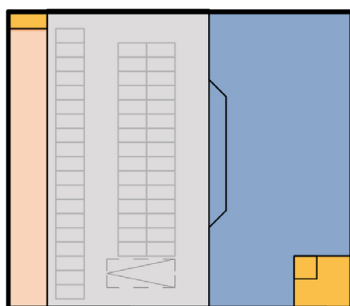
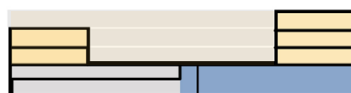

Afb. Doorsnede 4

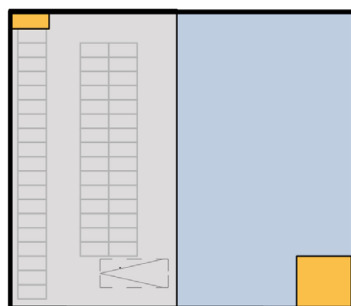
Studie woningbouw

Voor beide woningbouw gebouwen is een studie gedaan naar de mogelijke plattegronden. In deze paragraaf worden de mogelijke studies getoond. De uiteindelijke ontwikkelaar/architect is uiteraard vrij om een andere indeling te bedenken. Op deze pagina wordt de studie getoond voor de ontwikkeling met woningbouw aan de westzijde van het centrumgebied.

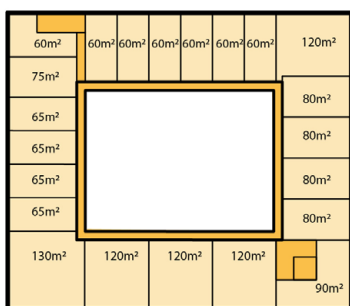
- Retail/horeca
- Woningen
- Ontsluiting
- Bergingen
- Parkeren

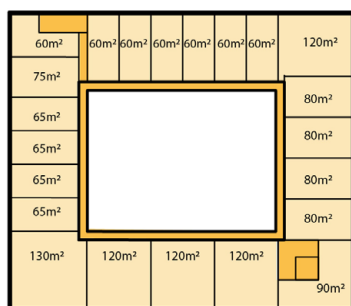
Begane grond

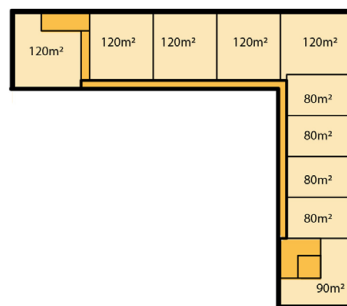
1e verdieping

2e verdieping

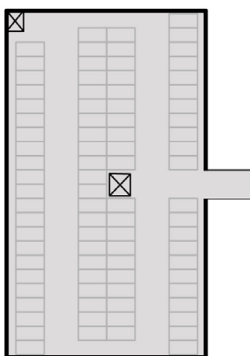
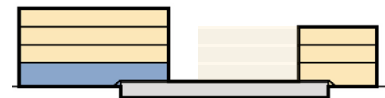
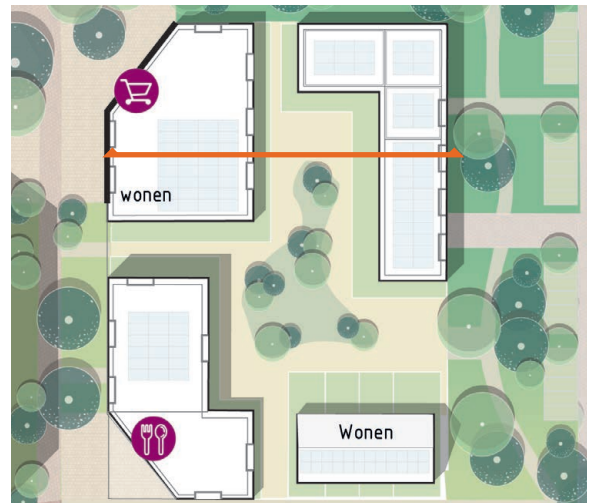
3e verdieping

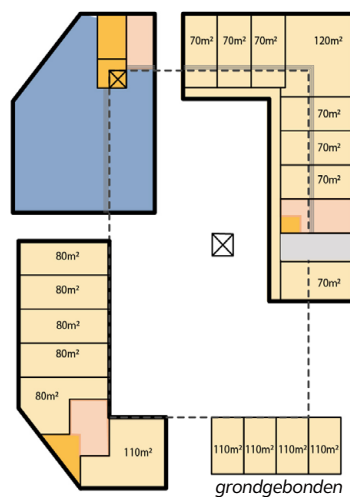
4e verdieping

Op deze pagina wordt de studie getoond voor de ontwikkeling met woningbouw aan de oostzijde van het centrumgebied.

- Retail/horeca
- Woningen
- Ontsluiting
- Bergingen
- Parkeren

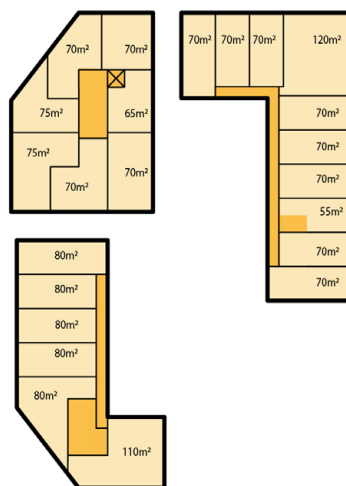
Parkeerkelder
halfverdiept

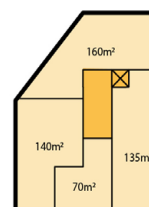
Begane grond

1e verdieping

2e verdieping

3e verdieping

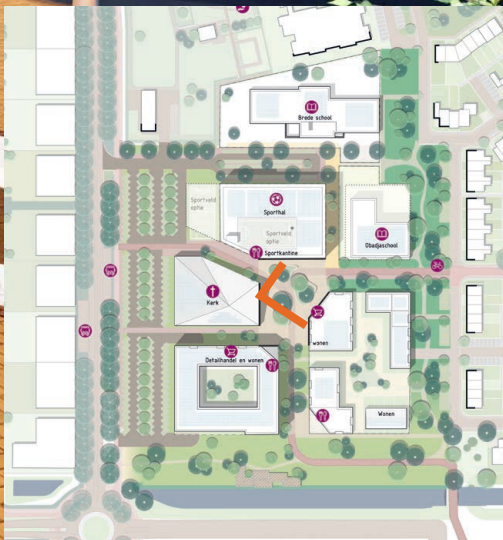

Afb. 5.03 - Vogelvlucht impressie van het centrumgebied vanuit zuidoostelijke richting.

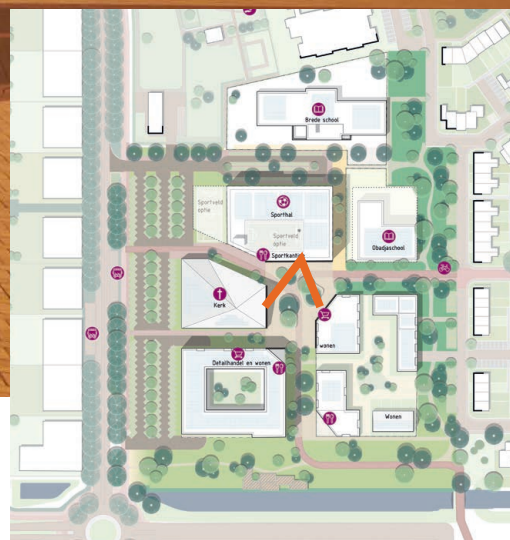

Afb. 5.04 - Impressie van het plein van het centrumgebied

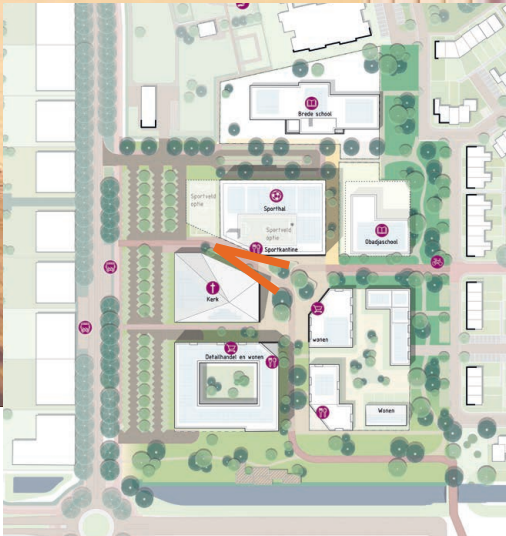

Afb. 5.05 - Voorlopige impressie van het plein van het centrumgebied

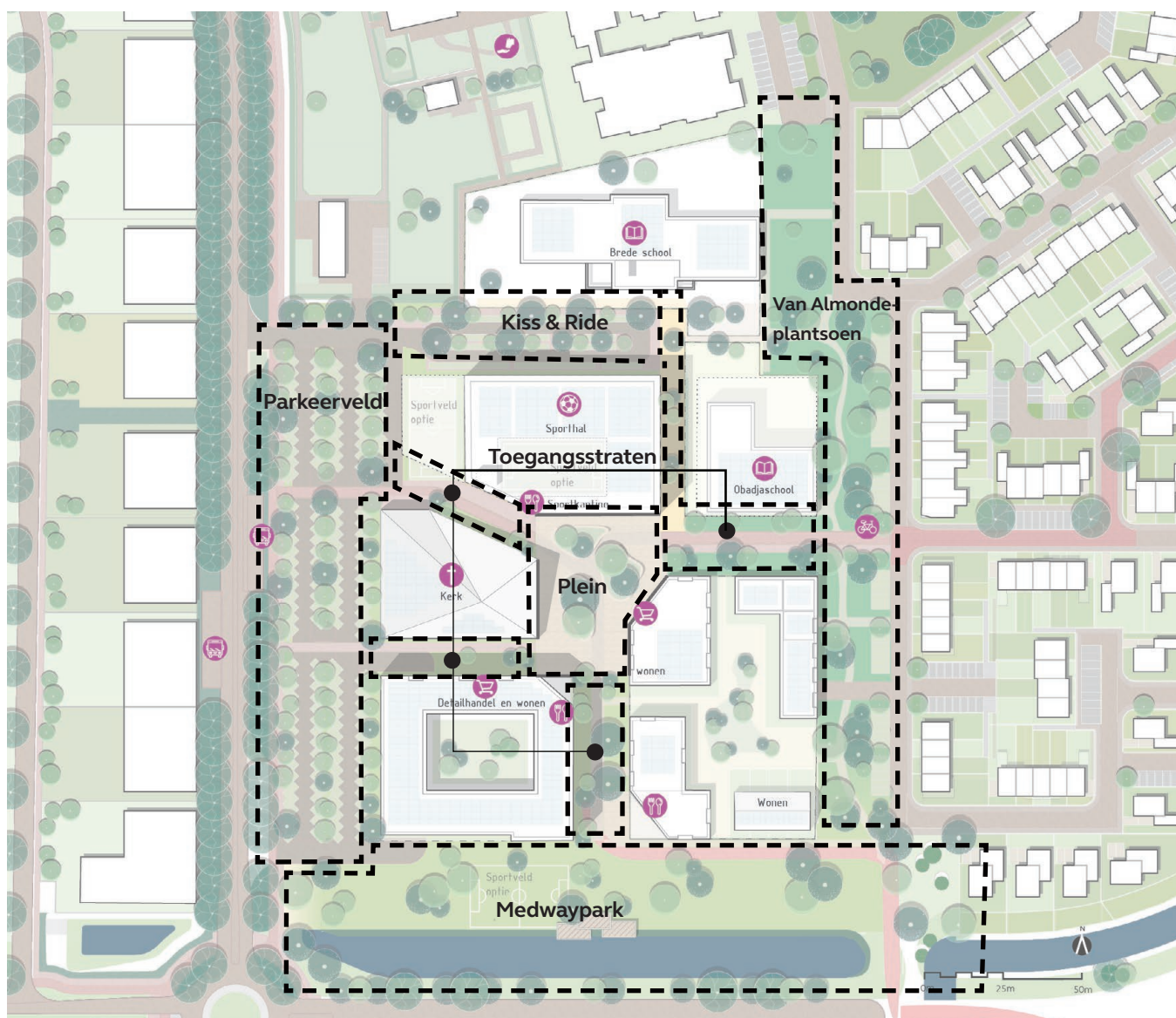

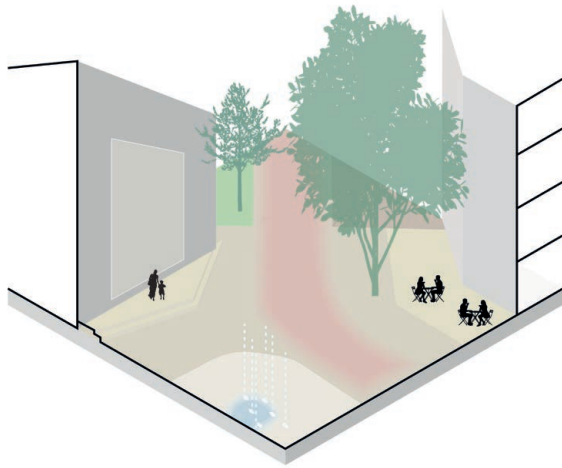
Afb. 5.06 - Voorlopige impressie van het plein van het centrumgebied

Inrichtingsprincipes

De openbare ruimte van Het Centrumgebied wordt op verschillende manieren vormgegeven. Er zijn principes en referenties voor verschillende gebieden opgenomen op de volgende bladzijdes.

Afb. 5.07 - Schematische weergave plein

Plein

Het kloppende hart van het centrumgebied is het centrale plein, een bruisende ontmoetings- en verblijfsplek. Diverse functies komen hier samen en hebben hun entree aan het plein. Het belooft een levendige plek te worden. De dynamiek van het plein wordt versterkt door de toevoeging van een waterelement. Hier zullen mensen samenkomen en kinderen spelen. De samenhang tussen architectuur en groen maakt dit plein tot een uitnodigende plek. Daarnaast wordt het karakter bepaald door nautische elementen.

Afb. 5.08- dukdalfen

Afb. 5.09 - zitgelegenheid

Afb. 5.10 - waterelement

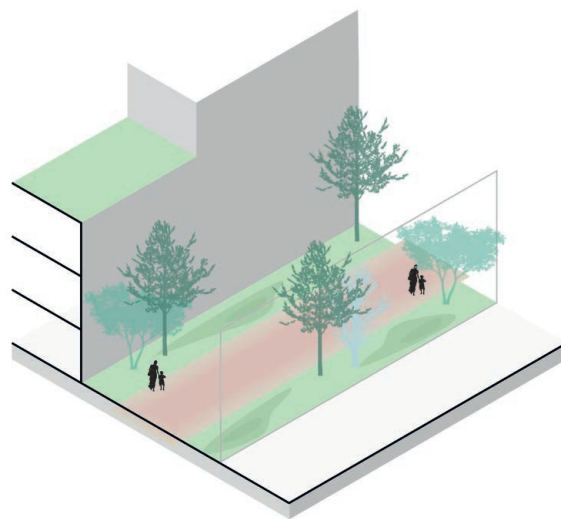
Afb. 5.11 - Prettige verlichting

Afb 5.12 - zitelement

Toegangsstraten

De toegangsstraten tot het plein van het centrumgebied in de Zeeheldenwijk vormen een prettig welkom voor bewoners en bezoekers. Deze straten hebben een aangename sfeer doordat er veel beplanting is. Door de straten kan veilig gefietst of gewandeld worden doordat de straten vrij zijn van auto's. De groenvoorzieningen langs de toegangsstraten dragen bij aan een gezonde wijk en creëren een harmonieus geheel tussen de natuur en de publieke gebouwen. Deze groene corridors vormen niet alleen een toegangspoort tot het centrumgebied, maar ook een verbindend element dat de buurt verrijkt met een groene oase te midden van centrumgebied.

Afb 5.13 - Schematische weergave toegangsstraten

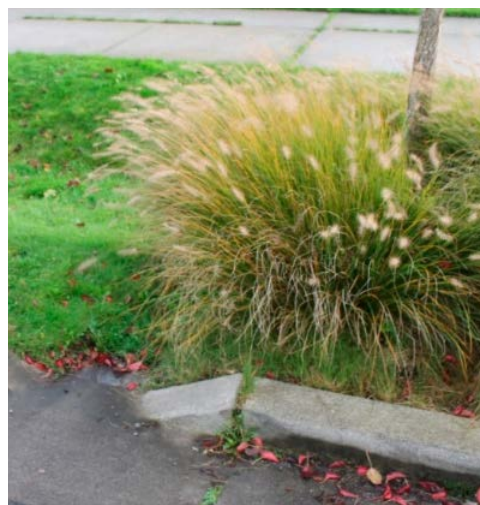
Afb 5.14 - Groen en wadi's

Afb 5.15 - Prettige openbare ruimte

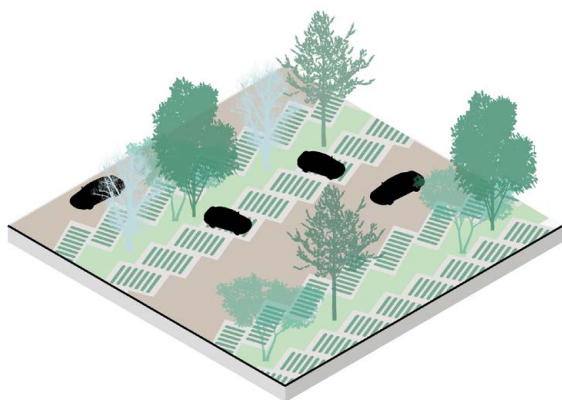
Afb 5.16 - Groene toegangen

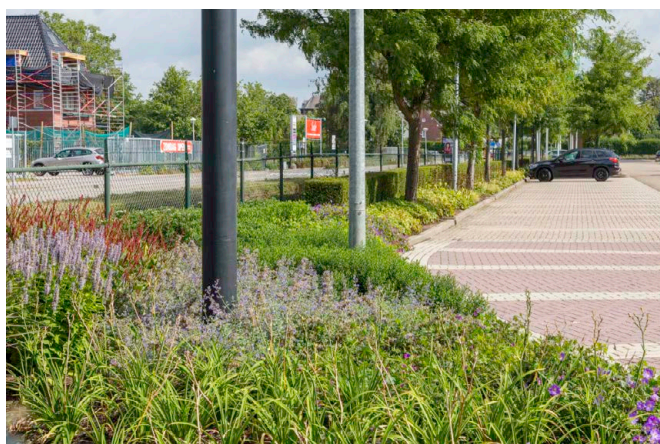
Afb 5.17 - Afwatering naar het groen

Parkeervelden

In het centrumgebied worden de parkeervelden zo groen mogelijk aangelegd. Bomen worden strategisch geplaatst om schaduwrijke plekken te creëren, waardoor niet alleen een esthetisch aantrekkelijke omgeving ontstaat, maar ook een functioneel gebruik van de ruimte. De opgaande beplanting speelt een cruciale rol bij het tot stand brengen van een zachte overgang. Om in de toekomst zo weinig overlast te hebben van piekbuien worden de parkeervakken zowel waterdoorlatend als deels groen uitgevoerd. Dit niet alleen ten behoeve van klimaatadaptatie, maar ook als een visueel aantrekkelijk element dat de algemene uitstraling van het centrumgebied verbetert.

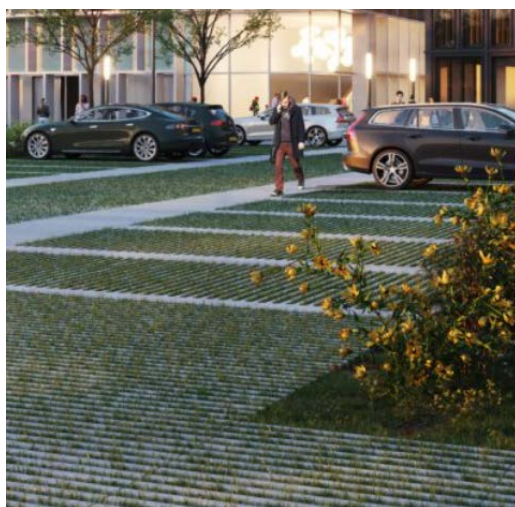
Afb 5.18 - Schematische weergave parkeervelden

Afb 5.19 - Parkeren met veel groen

Afb 5.20 - Waterdoorlatende groene parkeerplaatsen

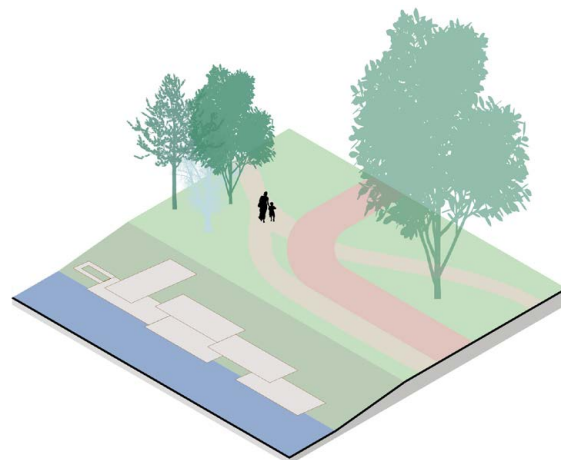
Afb 5.21 - Waterdoorlatende groene parkeerplaatsen

Afb 5.22 - Parkere onder de bomen

Oeverzone

In de oeverzone staat recreatie, sport en spelen centraal. In de oeverzone zullen diverse solitaire bomen en enkele boomgroepen een natuurlijk decor vormen. In de oeverzone worden oude sluisdeuren geplaatst om te refereren naar het nautische karakter. Op en rond de sluisdeuren kan worden gerecreëerd. Daarnaast komen er sporttoestellen en wordt de openbare zo ingericht dat het uitnodigt tot sportieve activiteiten.

Afb 5.23 - Schematische weergave oever

Afb 5.24 - Toegankelijke oever

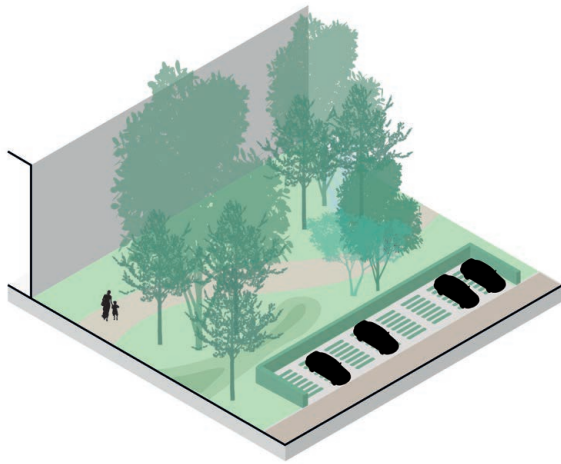
Afb 5.25 - Spelen en recreatie

Afb 5.26 - Sport

Afb 5.27 - gebruik van sluisdeuren in de oever.

Afb 5.28 - Schematische parkzone

Van Almondeplantsoen

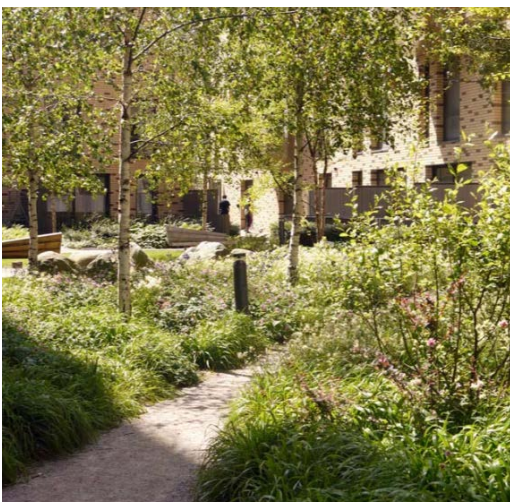
Tussen Het Nieuwe Dorp en Het Centrumgebied bevindt zich een weelderige groene zone met diverse opgaande beplanting en bomen. De achterzijde van de sporthal bevindt zich aan deze zone en wordt groen ingepakt. Door deze zone loopt een wandelpad. Aan de zijde van Het Nieuwe Dorp worden parkeerplaatsen gecreëerd, omgeven door een natuurlijke haag die een harmonieus en groen kader biedt.

Afb 5.29 - Rustig wandelen

Afb 5.30 - Diverse beplanting

Afb 5.31 - Weelderige sfeer

Afb 5.36 - Weelderige beplanting

6. Bronnenlijst

Bronnen hoofdstuk 1

Afb.1 - Masterplankaart Zeeheldenwijk, Arcadis

Bronnen hoofdstuk 2

Afb. 2.0 - Schema gemeente Urk

Afb. 2.1 - Schema gemeente Urk

Afb. 2.3 - Schema gemeente Urk

Afb. 2.4 - Schema gemeente Urk

Bronnen hoofdstuk 5

Afb. 5.01 - Stedenbouwkundig plan Centrumgebied, Arcadis

Afb. 5.03 - Impressie, Arcadis

Afb. 5.04 - Impressie, Arcadis

Afb. 5.05 - Impressie, Arcadis

Afb. 5.06 - Impressie, Arcadis

Afb. 5.07 Impressie, Arcadis

Afb. 5.08 <https://zoom.nl/foto/landschap/1757482/dukda1f>

Afb. 5.13 - Impressie, Arcadis

Afb. 5.14 - <https://bplusb.nl/project/de-laaf/>

Afb. 5.15 - <https://archello.com/project/nygaardsplassen>

Afb. 5.16 - <https://nl.pinterest.com/pin/506866133076142230/>

Afb. 5.18 - <https://www.okra.nl/project/grotestraat-nijverdal/>

Afb. 5.19 - <https://praksisarkitekter.dk/oluf-bagers-plads>

Afb. 5.20 - <https://www.gillespies.co.uk/projects>

Afb. 5.21 - <https://swaansinfra.nl/nl/producten/solidrain>

Afb. 5.23 - <https://www.greentocolour.com/portfolio-item/parkeerterrein-tuincentrum-nieuw-per-februari-2018/>

Afb. 5.24 - <https://nl.pinterest.com/pin/13018286419763654/>

Afb. 5.25 - <https://vpdelta.tudelftcampus.nl/solidgreen/>

Afb. 5.26 - <https://www.flickr.com/photos/veerlevandelaar/8625473060>

Afb. 5.27 - Foto gemeente Urk

Afb. 5.28 - <https://www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/parken/park-somerlust/>

Afb. 5.29 - <https://www.straatbeeld.nl/nieuws/van-sportterrein-tot-stadspark>

Afb. 5.30 - <https://www.gillespies.co.uk/projects>

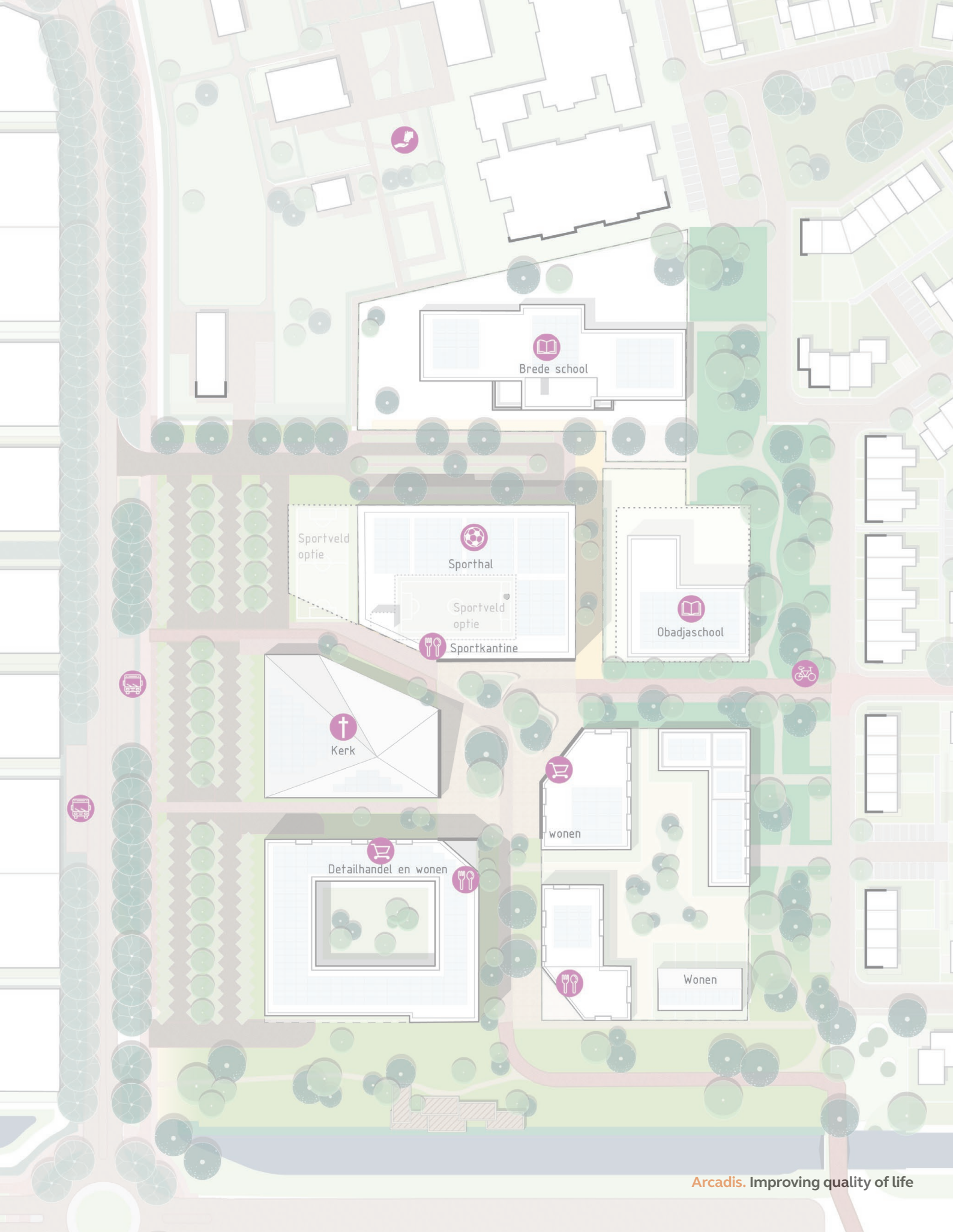
Afb. 5.31 - <https://nl.pinterest.com/pin/84512930498782650/>

Afb. 5.32 - <https://nl.pinterest.com/pin/1065312486827088538/>

Afb. 5.33 - <https://www.amsterdam.nl/nieuws/achtergrond/10-groene-parels-wandelen-fietsen/>

Afb. 5.34 - <https://tuinenstruinen.org/2022/10/30/piet-oudolf-il-giardino-delle-vergini/>

Afb. 5.35 - <https://www.heerlen.nl/gemeente-heerlen/definitief-ontwerp-raadhuisplein.pdf>

Arcadis. Improving quality of life